

Josep Iglésies i la passió pels llibres

Compartim la passió pels llibres. Tots els nostres estalvis monetaris se n'anaven en llibres. Fer-nos una biblioteca personal era una dèria a la qual ens sotmetíem a cor que vols. Comprar llibres, llegir-los àvidament, omplir els murs de l'estança casolana que ens feia de despatx de prestatgeries on arrengher llibres que exhibien els lloms com volent-nos recordar les hores lluminoses que ens havia ofert llur lectura, viure entre llibres, heus aquí allò que ens atreïa. Santasusagna ha emmagatzemat una

bella biblioteca, sobretot de llibres d'història, d'excursionisme i literatura catalana, i havia adquirit una gran erudició sobre textos d'aquestes matèries, sense haver assistit gairebé mai, o almenys ben poc i circumstancialment, com a lector a una biblioteca pública. Tenia la del Centre de Lectura a la seva disposició, i estic segur que només en moments imprescindibles per una documentació urgent hi devia haver acudit com a lector. El seu afany era adquirir, tenir en propietat el llibre que li mereixia interès. Hi ha

una diferència entre la seva biblioteca i la meua. La seva era de llibres degudament relligats, amb lloms correctes i sòlids. Li deïem que la seva era una biblioteca de nou, puix encara que, entre els seus volums, n'hi hagués d'adquirits de vell, els feia relligar i en tenia molta cura. Això em semblava que contribuïa a definir-lo, sobretot pensant que la majoria dels meus llibres els he adquirit en llibreries de vell, no he despès ni un cèntim en relligadures i n'he tingut pocement, amuntant-los en els prestatges

a la bona de Déu. Comprenc que això darrer diu molt poc a favor meu, però és així. Els diners d'una possible relligadura he preferit destinar-los a l'adquisició d'un altre llibre. Em sembla que Santasusagna havia après de Don Pau Font a considerar els llibres com a joells.

JOSEP IGLÉSIES

EXTRET DEL LLIBRE

JOAQUIM SANTASUSAGNA (CARA AL CIM
LLIGATS AMB LA MATEIXA CORDA)

REUS, 1982

Somni d'erudits

La Biblioteca del Centre de Lectura, formada al llarg dels cent trenta-tres anys de vida de l'entitat, ha assolit -pràcticament- un fons de cent-mil volums. Els socis que coneixem una mica les diverses dependències de la Biblioteca ens adonem de la quantitat d'espai que ocupa tota aquesta munió de paper imprès. Diuen que *el saber no ocupa lloc*, però la plasmació física del saber humà (científic, literari o de qualsevol altra mena) sí que n'ocupa, i molt. Els que tenim una biblioteca personal una mica respectable i vivim en un pis petit patim en pròpia carn les dificultats que suposa encabir alguns milers de llibres, revistes i altres impresos en un espai cada cop més reduït i les molèsties que ocasiona no tenir-los ben distribuïts, controlats i a l'abast. De vegades (més de les que volem reconèixer) ens tornem micos intentant trobar -per consultar una dada concreta- un títol determinat que estem segurs de tenir i no sempre tenim, per no citar els casos -més o menys contraris- de comprar un segon exemplar del mateix llibre perquè no recordem que ja en teníem un o perquè ja no sabem on el vam posar l'última vegada que el vam fer servir. És clar que les nostres possibilitats no ens permeten disposar d'una bibliotecària (o d'un bibliotecari) que ens registri i fitxi

les nostres propietats de paper i ens les lliuri ràpidament quan les necessitem. Val a dir, tanmateix, que aquesta mancança també ens evita haver d'omplir cada vegada les butlletes de demanda o de préstec i que l'accés a l'objecte del nostre desig és -si el trobem- immediat: no hi ha horaris ni festes que valguin (com diria el Xavier Amorós).

Hi ha un aspecte, pel que fa a la Biblioteca del Centre, que m'agradaria destacar: la seva utilització especialitzada. Al costat dels llegidors de diaris i els estudiants, que en fan un ús diem-ne quotidià, hi ha un reduït nombre de persones que demanen a la Biblioteca unes publicacions que abandonen poques vegades el seu espai a les prestatgeries: són els investigadors. Si parlem dels investigadors de la història, que deuen ser els més habituals (seguits, potser, pels especialistes -o aspirants a especialistes- en literatura i filologia), haurem de parlar sobretot del fons local i de l'hemerogràfic. Pel que fa al primer, tothom ha de reconèixer la quantitat i la qualitat dels autors i de les obres de Reus que poseeix (de vegades en exclusiva) el Centre de Lectura. És una riquesa cultural (patrimonial) per la qual hem de vetllar, no només perquè no es perdi o malmeti sinó perquè sigui més

coneguda i més abundant. En aquest sentit, hom hauria de fomentar un bon i generós costum que tenen alguns historiadors, escriptors i lletraferits reusencs: obsequiar el Centre de Lectura amb un exemplar (o separata) de totes i cadascuna de les seves publicacions. Si han utilitzat la nostra Biblioteca mentre realitzaven el treball sembla que -moralment- podriem demanar-los una còpia dels resultats. No només els que redactin les seves bibliografies (quan s'escaigui) els ho agrairan.

A més a més d'aquest fons local, que pensem que caldria ampliar territorialment, hi ha una excel·lent col·lecció de diaris i revistes de Reus, d'un gran interès pel que fa al segle XIX i als primers decennis del XX. El Dr. Pere Anguera ho explicaria molt millor que no pas jo, però per experiència pròpia puc afirmar que és difícil de portar a bon terme un treball històric que estudiï uns determinats fets o circumstàncies del nostre àmbit comarcal sense haver de consultar la premsa, sigui per analitzar el ressò coetani i les versions oficials o partidistes, sigui per llegir un article sobre el tema o per veure de reconstruir la historiografia d'una qüestió o la biografia d'un personatge. De vegades, és clar, hi ha coses que podrien

millorar o conseqüències que caldria prevenir. Centrant-nos en el *Diari de Reus*, potser seria bo de confrontar la col·lecció del Centre i la de l'Arxiu Històric Comarcal i mirar de aconseguir un *corpus* únic mitjançant la seva microfilmació (duplicada o multiplicada), ordenada i cronològica, tot afegint-hi els exemplars que ara són a fora de Reus (a l'arxiu de Salamanca, per exemple). D'aquesta manera hom facilitaria al lector i a l'investigador l'accés al conjunt del material (si més no, sense desplaçaments del carrer Major a la plaça del Castell i viceversa) i la possibilitat d'obtenir fotocòpies de microfilm evitaria la pèrdua de temps (i força errors de transcripció) i els efectes negatius de l'ús indiscriminat dels originals. D'altra banda, l'aparent tendència a l'autodestrucció del paper imprès (per la poca qualitat habitual del suport) fa que aquesta microfilmació esdevingui imprescindible en un futur més o menys pròxim. Ara bé, algú ho haurà de subvencionar perquè de diners no en sobren, precisament. I si no que li ho preguntin al president del Centre de Lectura o al director de la Biblioteca.

JAUME MASSÓ

MEMBRE DEL CONSELL
ASSESSOR DE LA BIBLIOTECA